

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

ve znění Opatření MF

č. 82/93, č. j. 281/69 810/93 ze dne 7.12.1993,
č. 128/94, č. j. 281/73 250/94 ze dne 21.12.1994,
č. 46/95, č. j. 281/43 180/95 ze dne 27.7.1995,
č. 79/95, č. j. 281/71 699/95 ze dne 28.11.1995,
č. 78/96, č. j. 281/66 191/96 ze dne 11.11.1996,
č. 81/97, č. j. 281/89 070/97 ze dne 2.12.1997,
č. 63/98, č. j. 281/53 678/98 ze dne 20.8.1998,
č. 6/99, č. j. 281/93 488/98 ze dne 7.1.1999,
č. 57/99, č. j. 281/78 180/99 ze dne 22.11.1999,
č. 38/2000, č. j. 281/84 064/00 ze dne 10.11.2000.

Obsah:

- [Čl. I](#) Dlouhodobý majetek
- [Čl. II](#) Pořizování investičního majetku
- [Čl. III](#) Ocenění investičního majetku
- [Čl. IV](#) Odpisování investičního majetku
- [Čl. V](#) Vyřazování investičního majetku
- [Čl. VI](#) Pořízení nehmotných investic
- [Čl. VII](#) Pořízení hmotných investic
- [Čl. VIII](#) Dlouhodobý nehmotný majetek
- [Čl. IX](#) Hmotný dlouhodobý majetek
- [Čl. X](#) Opravná položka k nabytému majetku
- [Čl. XI](#) Účtování při pronájmu
- [Čl. XII](#) Analytická evidence investičního majetku

Čl. I

Dlouhodobý majetek

(1) Investičním majetkem je

- a) dlouhodobý nehmotný majetek,
- b) dlouhodobý hmotný majetek,
- c) dlouhodobý finanční majetek.

(2) V účtové třídě 0 - dlouhodobý majetek se dále účtuje o

- a) pořízení nehmotných a hmotných investic,
- b) poskytnutých zálohách na nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek,
- c) oprávkách k nehmotnému a hmotnému investičnímu majetku,
- d) opravných položkách k investičnímu majetku.

(3) Nehmotným investičním majetkem jsou v [čl. VIII](#) stanovené majetkové položky s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění jedné položky převyšující 60 000,- Kč. Dobou použitelnosti delší než jeden rok se rozumí doba, po kterou je majetek využitelný pro současnou nebo uchovatelný pro další činnost nebo může sloužit jako podklad nebo součást dokonalejších nebo jiných postupů nebo řešení včetně doby praktického ověřování nebo osvojování nehmotných výsledků.

(4) Drobným dlouhodobým nehmotným majetkem jsou účetní jednotkou určené majetkové položky uvedené v [čl. VIII](#), pokud jejich doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění jedné položky nepřevyšuje částku stanovenou v odstavci 3.

(5) Hmotným investičním majetkem se rozumí

- a) pozemky, stavby⁶⁾ včetně budov, byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky zákonem [č. 72/1994 Sb.](#), umělecká díla, sbírky, movité kulturní památky⁸⁾ a předměty kulturní hodnoty⁹⁾, bez ohledu na jejich pořizovací cenu,
- b) samostatné movité věci, popř. soubory movitých věcí se samostatným technicko ekonomickým určením, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je ve výši částky stanovené [zákonem o daních z příjmů](#) pro tento majetek (dále jen "stanovená částka") včetně předmětů z drahých kovů,
- c) pěstitelské celky trvalých porostů¹⁾ s dobou plodnosti delší než tři roky,
- d) základní stádo a tažná zvířata, bez ohledu na jejich pořizovací cenu,
- e) otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technická rekultivace a technické zhodnocení²⁾, pokud nejsou součástí pořizovací ceny hmotného investičního majetku. Součástí technické rekultivace mohou být jen stavby /např. komunikace/, které svým provedením, účelem a rozsahem slouží k provedení rekultivace. Technická rekultivace není investičním majetkem, pokud tak stanoví zvláštní zákon⁷⁾.

(6) Drobný dlouhodobý hmotný majetek jsou movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se

samostatným technicko ekonomickým určením, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je nižší než stanovená částka, jde-li o

- a) předměty z drahých kovů,
- b) věci z finančního leasingu koupené nájemcem, popřípadě bezúplatně převzaté a oceněné reprodukční pořizovací cenou nižší než je stanovená částka,
- c) další věci určené účetní jednotkou,

(7) Příslušenství³⁾ hmotného investičního majetku jsou předměty, které tvoří s hlavní věcí jeden majetkový celek a jsou součástí jeho ocenění a evidence. Příslušenství je součástí dodávky hlavní věci nebo se k hlavní věci přiřadí dodatečně, tj. technickým zhodnocením. Pokud příslušné předměty netvoří s hlavní věcí jeden majetkový celek, jde o samostatné movité věci.

(8) Finančními investicemi se rozumí

- a) investiční cenné papíry a vklady, které budou v držení účetní jednotky déle než jeden rok, tj. podílové cenné papíry a vklady v podnicích s rozhodujícím vlivem, v podnicích s podstatným vlivem a v případech, kdy má účetní jednotka v jiné účetní jednotce menšinový vliv,
- b) půjčky poskytnuté účetní jednotkou podnikům ve skupině a ostatní půjčky s dobou splatnosti delší než jeden rok (např. vklad tichého společníka do společnosti),
- c) ostatní investiční cenné papíry a vklady, jako nakoupené obligace a jiné dluhopisy, pokladniční poukázky, vkladové listy a termínové vklady, se splatností delší než jeden rok,

(9) V účtové třídě 0 - Dlouhodobý majetek, účtuje účetní jednotka o majetku, k němuž má právo vlastnické nebo právo hospodaření a dále zejména:

- a) o koupeném movitém investičním majetku, jehož vlastnictví kupující nabývá zaplacením a do nabytí vlastnictví (zaplacení) kupující majetek užívá.
- b) o majetku najatém za podmínek podle §28 odst. 2 zákona o daních z příjmů ve znění platném do konce roku 2000,
- c) která je nájemcem, o technickém zhodnocení, jež odpisuje za podmínek stanovených v §28 zákona o daních z příjmů.
- d) o technické rekultivaci, která není součástí pořizovací ceny investičního majetku a účetní jednotka ji provádí na pozemcích ve vlastnictví jiné osoby,
- e) o nehmotném majetku, k němuž účetní jednotka nabyla právo užívání od jiné osoby.
- f) o vypůjčeném movitém investičním majetku, jehož vlastnictví zajištěním závazku převodem práva přešlo na půjčitele, avšak tento majetek na základě smlouvy o výpůjčce po dobu zajištění závazku odpisuje vypůjčitel. Ocenění majetku převodem práva a výpůjčkou se nemění.
- g) nájemce o najatém podniku nebo jeho části podle §488 a násl. obchodního zákoníku, pokud se tak pronajímatel s nájemcem ve smlouvě dohodli.

(10) Investičním majetkem nejsou

- a) zásoby (včetně náhradních dílů),
- b) krátkodobý (oběžný) finanční majetek (úctovaný na účtech [účtové třídy 2](#) - Finanční účty),
- c) drobný dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, o kterém účetní jednotka rozhodla, že není dlouhodobý majetek; v takovém případě se nehmotný majetek vyúčtuje při pořízení do nákladů (na účet 518 - Ostatní služby) a o hmotném majetku se účtuje jako o zásobách (a o jejich předání do používání se účtuje na účtu 501 - Spotřeba materiálu). Účetní jednotka určí, které druhy takto zúčtovaného drobného majetku bude dále sledovat až do jeho vyřazení v operativní evidenci a uvádět v příloze k účetní závěrce.

(11) Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek, který byl zaúčtován do 31.12.1995 na majetkové účty, se vede na těchto účtech až do vyřazení.

(12) V ocenění podle odstavce 5 písm. b) a odstavce 6 se účtuje o majetku, který byl uveden do užívání počínaje dnem 1. ledna 1998. O majetku, který byl uveden do užívání před tímto datem, se účtuje podle dříve platných opatření.

(13) Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek, jehož pořizovací cena se snížila o poskytnutou dotaci, se účtuje na účtech, na nichž by se účtoval bez poskytnuté. Při dotaci ve výši 100 % pořizovací ceny se majetek eviduje v podrozvahové evidenci.

V ocenění podle odstavců 3 a 4 se účtuje o majetku, který byl uveden do užívání počínaje dnem 1. ledna 1999. O majetku, který byl uveden do užívání před tímto datem, se účtuje podle dříve platných opatření.

Čl. II

Pořizování investičního majetku

(1) Dlouhodobý majetek se pořizuje zejména koupí, vytvořením vlastní činností, nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti, bezúplatným nabytím (darováním), vkladem investičního majetku od jiné osoby, převodem podle právních předpisů nebo přeřazením z osobního užívání do podnikání. Nehmotným nebo hmotným investičním majetkem se stává též technické zhodnocení drobného nehmotného nebo hmotného majetku [/čl. I odst. 10 písm. c\)/](#), který účetní jednotka v souladu s tímto opatřením zaúčtovala do nákladů nebo zásob.

(2) Nehmotným a hmotným investičním majetkem se stávají věci uvedené do užívání. Uvedením do užívání se rozumí zabezpečení všech technických funkcí potřebných k užívání a splnění všech povinností stanovených právními předpisy, např. stavebními, ekologickými, požárními, bezpečnostními a hygienickými.

(3) finančními investicemi se stávají věci uvedené v [čl. I](#) odst. 8 dnem uskutečnění účetního případu.

(4) Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek vytvořený vlastní činností se vyúčtuje na vrub účtu účtové skupiny 04 - Pořízení nehmotných a hmotných investic a ve prospěch účtu 623 - Aktivace nehmotného investičního majetku nebo 624 - Aktivace hmotného investičního majetku.

(5) Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek nabytý bezúplatně (darováním) se vyúčtuje na vrub účtu účtové skupiny 04 - Pořízení nehmotných a hmotných investic a ve prospěch účtu 413 - Ostatní kapitálové fondy. Majetek nabytý státním podnikem delimitací se vyúčtuje na příslušný účet majetku a ve prospěch účtu 411 - Základní kapitál.

(6) Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek přeřazený z osobního užívání do podnikání (dodatečný vklad) se vyúčtuje na vrub účtu účtové skupiny 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek, 02 - dlouhodobý hmotný majetek - odpisovaný nebo 03 - dlouhodobý hmotný majetek - neodpisovaný a ve prospěch účtu 491 - Účet individuálního podnikatele.

(7) Na účtech účtové skupiny 05 - Poskytnuté zálohy na nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek se účtují zálohy dlouhodobé i krátkodobé.

(8) Při pořízení hmotného investičního majetku směnnou smlouvou je nákladem každé strany zůstatková cena majetku ke směně předaného a výnosem je cena majetku směnou pořízení, tj. buď pořizovací cena, jsou-li ceny ve smlouvě sjednány anebo reprodukční pořizovací cena, nejsou-li ceny ve smlouvě sjednány.

Čl. III

Ocenění investičního majetku

(1) Dlouhodobý majetek se v souladu se zákonem oceňuje pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou, cenou pořízení a vlastními náklady.

(2) Pořizovací cena obsahuje cenu pořízení investičního majetku včetně nákladů uvedených v článku VI a VII.

(3) Reprodukční pořizovací cenou se oceňuje

a) nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek nabytý darováním,

b) dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností, pokud je reprodukční pořizovací cena nižší než vlastní náklady,

c) dlouhodobý hmotný majetek bezúplatně pořízený z finančního leasingu; účtuje se souvztažným zápisem na příslušný účet opravek,

d) nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek nově zjištěný a v účetnictví dosud nezachycený (např. inventarizační přebytek); účtuje se souvztažným zápisem na příslušný účet opravek, v případě neodpisovaného hmotného investičního majetku se souvztažným zápisem ve prospěch účtu 413 - Ostatní kapitálové fondy.

e) vklad nehmotného nebo hmotného investičního majetku, s výjimkou případů, kdy vklad je oceněn podle společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny jinak.

(4) vlastními náklady jsou veškeré přímé náklady, nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením nehmotného a hmotného investičního majetku vlastní činností (výrobní režie), popř. nepřímé náklady správního charakteru, pokud vytvoření majetku je dlouhodobé povahy (přesahuje období jednoho roku).

(5) Ocenění jednotlivého dlouhodobého nehmotného majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud náklady na něj v úhrnu za rok převyšují částku 60 000,- Kč, a technické zhodnocení je v tomto

roce uvedeno do užívání. Ocenění jednotlivého odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud náklady na něj v úhrnu za rok odpovídají částce uvedené v [§33](#) zákona o daních z příjmů a technické zhodnocení je v tomto roce uvedeno do užívání. Náklady nepřevyšující uvedené částky lze účtovat jako

- a) technické zhodnocení,
- b) ostatní provozní náklady v případě hmotného investičního majetku,
- c) ostatní služby v případě nehmotného investičního majetku.

Pořizovací cena souboru movitých věcí se zvýší o pořizovací cenu věci do souboru dodatečně zařazené. Při vyřazení části souboru movitých věcí se pořizovací cena souboru sníží o pořizovací cenu vyřazené části, přičemž míra odepsanosti vyřazené části je shodná s mírou odepsanosti souboru.

(6) Cenné papíry a majetkové účasti se v souladu se zákonem oceňují cenou pořízení (včetně emisního ážia); jsou-li však cenné papíry a majetkové účasti nabyty protihodnotou za nepeněžitý vklad vložený do obchodní společnosti nebo družstva, jejich oceněním u vkladatele je zůstatková (účetní) cena nepeněžitého vkladu, a to bez ohledu na ocenění tohoto vkladu v obchodní společnosti nebo družstvu. Tato zůstatková (účetní) cena se zvyšuje o daň z přidané hodnoty, pokud [zákon o dani z přidané hodnoty](#) považuje tento vklad za zdanitelné plnění. Pokud by účetní cena vkladu, s ohledem na závazky, přecházející současně s vkladem, dosáhla záporných hodnot, je na účtech cenných papírů a vkladů nulové ocenění a rozdíl je zúčtován do výnosů (cenný papír a vklad je účtován na podrozvahových účtech).

(7) Přeceňování složek investičního majetku podílových fondů, investičních fondů a penzijních fondů v souladu s ustanoveními zákonů [č. 248/1992 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů a [č. 42/1994 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů se zachytí v oddělené analytické evidenci vedené podle jednotlivých složek investičního majetku. Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek se v tomto případě odpisuje z ceny, ve které byl původně pořízen. Při prodeji tohoto majetku se zůstatek analytického účtu, vztahující se k prodanému majetku, vyúčtuje podle své povahy na vrub či ve prospěch účtu 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku.

(8) O zvýšení ocenění investičního majetku, pokud tak nestanoví toto opatření či zvláštní právní předpis, se neúčtuje.

(9) O trvalém snížení ocenění nehmotného a hmotného investičního majetku se účtuje prostřednictvím opravek (účty účtové skupiny 07 a 08); přitom je nutné opravit odpisový plán.

(10) O přechodném snížení ocenění investičního majetku se účtuje v rámci uzavírání účetních knih pomocí opravných položek na účtech účtové skupiny 09; jde zejména o snížení ceny z titulu předpokládané nižší prodejní ceny, než je ocenění majetku v účetnictví apod.; do opravných položek se nesmějí promítat kursové ztráty.

(11) V ocenění podle odstavce 5 se účtuje o technickém zhodnocení, jež bylo uvedeno do užívání počínaje dnem 1. ledna 1998. O technickém zhodnocení, jež bylo uvedeno do užívání před tímto datem, se účtuje podle dříve platných opatření.

Čl. IV

Odpisování investičního majetku

(1) Nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek se odpisuje na základě odpisového plánu nepřímo prostřednictvím účetních odpisů, které stanoví účetní jednotka v souladu s ustanovením zákona. Zůstatková cena se zjišťuje pomocí opravěk k nehmotnému a hmotnému investičnímu majetku vytvářených v souladu s účetními odpisy.

(2) Účetní odpisy se počítají z ceny, ve které je majetek oceněn v účetnictví (čl. III), a to do její výše.

(3) Sazby účetních odpisů si stanoví účetní jednotka např. z hlediska času, doby upotřebitelnosti nebo ve vztahu k výkonům (např. u dopravních prostředků), pokud tímto opatřením není stanoven pravidelný (rovnoměrný) odpis po stanovenou dobu; drobný dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek může být odepsán též jednorázově, pokud se však výrazněji nenaruší věčná a časová souvislost nákladů a výnosů.

(4) Při odpisování zvířat základního stáda a tažných zvířat lze postupovat tak, že odpisy se vyjádří podílem pořizovací ceny snížené o předpokládanou tržbu při brakaci (čítatel) a předpokládaného počtu let v chovu základního stáda (jmenovatel). Tažná zvířata, dostihová a plemenní koně se odpisují individuálně, ostatní zvířata základního stáda lze odpisovat skupinově.

(5) V případě nehmotného a hmotného investičního majetku v podílovém spoluvlastnictví provádí každý spoluvlastník účetní odpisy ze svého vlastnického podílu.

(6) Účetní odpisy se účtují ve prospěch účtu účtové skupiny 07 - Oprávky k nehmotnému investičnímu majetku a účtové skupiny 08 - Oprávky k hmotnému investičnímu majetku a na vrub účtu 551 - Odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku; obdobně účtuje o odpisech nájemce v případech uvedených v čl. XI.

(7) dlouhodobý hmotný majetek ve vlastnictví a spoluvlastnictví bytových družstev, jehož pořízení bylo financováno z členského podílu nebo obdobným plněním, pokud neslouží k podnikání, se neodepisuje. Právnícké osoby, založené za účelem, aby se staly vlastníkem domu s byty v nájmu společníků, členů nebo zakladatelů a lidová bytová družstva nemusí tento dlouhodobý hmotný majetek odepisovat, pokud neslouží k podnikání.

(8) Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Čl. V

Vyřazování investičního majetku

(1) Dlouhodobý majetek se vyřazuje zejména prodejem, likvidací, bezúplatným převodem (darováním), vkladem investičního majetku do jiné obchodní společnosti či družstva, převodem na základě právních předpisů, v důsledku škody nebo manka a přeřazením z podnikání do osobního užívání.

(2) Zůstatková cena stavebního objektu nebo jeho části likvidovaného v důsledku stavby, včetně nákladů na likvidaci, se zahrne do nákladů na stavbu.

(3) Při částečné likvidaci jednotlivého hmotného investičního majetku trvalým vyřazením věci, aniž by se majetek znehodnotil nebo ztratil způsobilost užívání, a vyřazená věc byla součástí ocenění majetku a po vyřazení má povahu samostatné movité věci, ocenění majetku se sníží o pořizovací cenu vyřazené věci. Míra odepsanosti vyřazené věci je shodná s mírou odepsanosti původního majetku. Obdobně se postupuje v případě nehmotného investičního majetku.

(4) Je-li účetní jednotka povinna bezúplatně převést dlouhodobý hmotný majetek podle právních předpisů, jednorázově odepíše pořizovací cenu do nákladů a jako plně odepsaný bezúplatně převede nabývací organizaci, která jej neodpisuje.

(5) Zůstatková cena odpisovaného investičního majetku a pořizovací cena neodpisovaného hmotného investičního majetku se vyúčtuje na vrub účtu

- a) 541 - Zůstatková cena prodaného nehmotného a hmotného investičního majetku v případě prodeje,
- b) 551 - Odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku v případě likvidace,
- c) 582 - Manka a škody v případě manka nebo škody,
- d) 543 - Dary v případě darování,
- e) 491 - Účet individuálního podnikatele v případě přeřazení z podnikání do osobního užívání.
- f) 411 - Základní kapitál v případě delimitace, popř. restituce majetku státního podniku.
- g) 367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů při nepeněžitým vkladu do obchodní společnosti či družstva.

(6) Při prodeji finančních investic (cenných papírů a vkladů) se cena, ve které se účtují na příslušných účtech účtové skupiny 06 - dlouhodobý finanční majetek, vyúčtuje na vrub účtu 561 - Prodané cenné papíry a vklady.

(7) Pořízení nehmotných investic a pořízení hmotných investic, které je trvale zastaveno a vlastníkem v něm nebude pokračováno, se odepíše na vrub účtu 588 - Ostatní mimořádné náklady.

Čl. VI

Pořízení nehmotných investic

(1) Na účtu 041 - Pořízení nehmotných investic se účtuje pořizovaný dlouhodobý nehmotný majetek do doby jeho uvedení do užívání včetně výdajů spojených s jeho pořízením. Je-li součástí výdajů spojených s pořízením (čl. VIII odst. 2, 3 a 4) zhotovování věcí materiální povahy (např. prototypů, modelů nebo vzorků), na kterých se práce zkoušejí a ověřují, účtují se na samostatném analytickém účtu. Jsou-li věci materiální povahy pro další práce nepotřebné, naloží se s nimi podle toho, budou-li prodány, likvidovány nebo využity ve vlastní činnosti; v posledním případě se zaúčtují na příslušný majetkový účet.

(2) Je-li dlouhodobý nehmotný majetek vytvářen vlastní činností variantně (např. variantní projekty), jsou součástí ocenění nehmotného investičního majetku náklady na všechna variantní řešení.

(3) Dlouhodobý nehmotný majetek, u kterého nevznikají výdaje spojené s jeho pořízením, je možno účtovat přímo na příslušné účty účtové skupiny 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek.

(4) Pro technické zhodnocení nehmotného investičního majetku z věcného hlediska obdobně platí ustanovení o technickém zhodnocení hmotného investičního majetku, avšak s ohledem na nehmotnou povahu majetku.

Čl. VII

Pořízení hmotných investic

(1) Na účtu 042 - Pořízení hmotných investic se účtuje pořizovaný dlouhodobý hmotný majetek do doby jeho uvedení do užívání včetně výdajů spojených s jeho pořízením zejména na

- a) přípravu a zabezpečení investic (včetně např. úroků, odvodu za dočasné odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě, poplatků za dočasné odnětí lesní půdy, úplat za poskytnuté záruky v souvislosti s pořízením investic) do doby uvedení pořizované investice do užívání,
- b) průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce (včetně variantních řešení), umělecká díla tvořící součást stavebních objektů, odvody za trvalé odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě, poplatky za trvalé odnětí lesní půdy, odvody za dočasné odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě pro zařízení staveníště, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technickou rekultivaci, technické zhodnocení²¹, dopravné, montáž a clo,
- c) nájemce odděleně za majetek uvedený v [článku I](#), odst. 9, písm. b), c) a f).
- d) jednorázové náhrady za omezení vlastnických práv například na lesních pozemcích a lesních porostech u venkovních vedení elektřiny a u plynovodů¹⁰, a náhrady majetkové újmy vlastníkovu nebo nájemci nemovitosti nebo za omezení v obvyklém užívání nemovitosti¹¹, jakož i platby za smýcený porost a ekologickou újmu v souvislosti s výstavou podle příslušných zákonů.
- e) úhradu podílu na účelně vynaložených nákladech dodavatele spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo požadované dodávky plynu a tepla, jakož i úhrada vlastníkovu rozvodného zařízení za přeložku rozvodného zařízení.
- f) náhrady poskytované podle [zákona o telekomunikacích](#) vlastníkovu nebo nájemci nemovitosti za omezení jejího užívání,
- g) zkoušky, kterými zhotovitel prokazuje řádné provedení díla. Vzniknou-li při zkouškách použitelné výrobky nebo výkony, které podle smlouvy patří objednateli, sníží se o výnosy z těchto výrobků nebo výkonů náklady na pořízení hmotných investic.

(2) Na účtu 042 - Pořízení hmotných investic se neúčtují, součástí pořizovací ceny hmotných investic nejsou, ale součástí provozních nákladů jsou

- a) smluvní pokuty a úroky z prodlení, popř. jiné sankce ze smluvních vztahů, účtované na účtu 544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení a peněžní náhrady škod související s investiční výstavbou,
- b) výdaje na přípravu pracovníků pro budované provozy a zařízení,
- c) výdaje na vybavení pořizované investice zásobami,
- d) výdaje na biologickou rekultivaci,
- e) výdaje spojené s přípravou a zabezpečením výstavby vzniklé po uvedení pořizované investice do užívání.

- f) výdaje na opravy a udržování hmotného investičního majetku. Opravami se odstraňuje částečné fyzické opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Udržováním se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází jeho následkům a odstraňují drobnější závady. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.
- g) daně spojené s pořízením hmotného investičního majetku, které [zákon o daních z příjmů](#) neuznává za výdaje na dosažení zajištění u udržení příjmů a dále daň z převodu nemovitostí.

(3) Dlouhodobý hmotný majetek, u kterého nevznikají výdaje spojené s jeho pořízením, je možno účtovat přímo na příslušné účty účtové skupiny 02 - Dlouhodobý hmotný majetek.

(4) Investice, kterými nájemce podle smlouvy uvádí po skončení nájmu najatou věc do předešlého stavu, se jednorázově odepíše na vrub účtu 588 - Ostatní mimořádné náklady.

Čl. VIII

Dlouhodobý nehmotný majetek

(1) zřizovacími výdaji (náklady) na účtu 011 - Zřizovací výdaje se rozumějí výdaje spojené se zřízením (založením) nového podniku (např. soudní a notářské poplatky a jiné úřední výlohy, náklady na pracovní cesty, mzdy, odměny za zprostředkování, nájemné). Zřizovacími výdaji jsou též výdaje, které vzniklá účetní jednotka následně uhradí jiným osobám (např. mateřské společnosti) v souvislosti se svým zřízením. Zřizovacími výdaji není pořízení investičního majetku nebo zásob a výdaje na reprezentaci.

(2) Nehmotnými výsledky výzkumu a vývoje na účtu 012 jsou výsledky úspěšně provedených prací, které nejsou předmětem průmyslových a jiných ocenitelných práv. Na tomto účtu se účtují v případě, že jsou

- a) nabyty samostatně, tj. nejsou součástí nabytého investičního majetku a jeho ocenění,
- b) vytvořeny vlastní činností za účelem obchodování s nimi, resp. opakovaného prodeje (nejde o výsledky na zakázku nebo o součástí dodávky investičního majetku).

(3) Software se účtuje na účtu 013 bez ohledu na to, zda je nebo není předmětem autorských práv, a to v případě, že je

- a) nabyt samostatně, tj. není součástí nabytého hardware a jeho ocenění,
- b) vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním, avšak nejde o software na zakázku nebo o součást dodávky hardware.

(4) Na účtu 014 - Ocenitelná práva se účtují zejména výrobně technické poznatky (know - how), licence, předměty průmyslových práv a jiné výsledky duševní tvořivé činnosti, které jsou předmětem ocenitelných práv, a to jak nabývaných, tak poskytovaných.

Čl. IX

Hmotný dlouhodobý majetek

(1) Účetní jednotka, která po 1.1.1997 koupí pozemek s ložiskem nevyhrazeného nerostu nebo jeho částí (dále jen "ložisko"), vyúčtuje zvlášť pozemek a zvlášť ložisko (účet 029 - Ostatní hmotný dlouhodobý majetek). Oceněním ložiska nacházejícího se na jednotlivém pozemku je kladný rozdíl mezi pořizovací cenou jednotlivého pozemku s ložiskem a cenou tohoto pozemku podle právního předpisu platného v době pořízení. Ložisko těžené v souladu s vyhláškou [č. 175/1992 Sb.](#) se odpisuje odpisovou sazbou na jednotku těženého množství na základě skutečné těžby. Odpisová sazba na jednotku těženého množství (Kč/t, Kč/m³) je podíl pořizovací ceny ložiska na jednotlivém pozemku a zásob nevyhrazeného nerostu (t, m³) prokázaných geologickým průzkumem na tomto pozemku.

(2) Do pořizovací ceny pozemku se zahrne hodnota koupeného lesa. Pořizovací cenou koupeného pozemku osázeného stromy nebo keři, které nejsou pěstitelským celkem trvalých porostů⁴⁾, je cena včetně osázení.

(3) Na účtu 032 - Umělecká díla a sbírky se účtují

- a) výtvarná díla a umělecké předměty ve smyslu **zákona, o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon)**, pokud nejsou součástí stavebních objektů,
- b) sbírky, např. soubor předmětů zobrazující historický nebo technický vývoj v podnikatelské činnosti movité kulturní památky a předměty kulturní hodnoty,

(4) Na účtu 026 - Základní stádo a tažná zvířata se bez ohledu na pořizovací cenu účtují plemenná zvířata kategorií skotu, koní, prasat, ovcí, koz a hus, dále koně tažní, dostihoví a sportovní, osli, muly a mezci, a to způsobem odpovídajícím povaze tohoto majetku. Účetní jednotka může rozhodnout, že na tomto účtu se rovněž účtují zvířata základního stáda ostatních hospodářsky využívaných chovů (např. muflonů, daňků, jelenů, pštrosů), pokud jejich využitelnost v chovu je delší než čtyři roky.

Čl. X

Opravná položka k nabytému majetku

(1) Na účtu 097 - Opravná položka k nabytému majetku se účtuje při nabytí souboru majetku privatizací, koupí nebo vkladem, nejsou-li sjednány či jinak stanoveny ceny jednotlivých složek souboru majetku. Opravnou položkou je rozdíl

- a) buď mezi oceněním nabytého souboru majetku jednou částkou (např. kupní cenou, nejsou-li náklady související s pořízením) a souhrnem ocenění jednotlivých složek souboru majetku v účetnictví privatizovaného, prodávajícího nebo vkládajícího subjektu, sníženým o převzaté závazky,
- b) nebo mezi oceněním nabytého souboru majetku (např. kupní cenou, nejsou-li náklady spojené s pořízením) a souhrnem individuálně přeceněných jednotlivých složek souboru majetku na základě posudku znalce (znalců), sníženým o převzaté závazky.

Souborem majetku se pro účely tohoto opatření rozumí soubor zároveň nemovitého a většího rozsahu dlouhodobého movitého majetku a zásob, popř. pohledávek a dalších složek aktiv.

(2) Nabyvatel může majetek dodatečně individuálně přecenit na základě posudku zpracovaného znalcem (znalci) a o výsledek přecenění upravit opravnou položku. Dodatečné přecenění může být provedeno nejpozději do termínu uzavírání účetních knih; pokud od nabytí majetku do uzavírání účetních knih neuplynou tři měsíce, lze provést přecenění i v následujícím účetním období.

Dodatečné přecenění se musí týkat veškerého takto nabytého majetku s výjimkou, částek na přechodných účtech aktiv a účtů peněžních prostředků.

(3) Opravná položka se odpisuje do nákladů, popř. výnosů, pravidelně během 15 let od nabytí investičního majetku, a to nepřímo prostřednictvím opravek, tj. účtu 098 - Oprávky k opravné položce k nabytému majetku. Při jejím úplném odepsání se vypustí z účetnictví, tj. vyúčtuje se ve prospěch, popř. na vrub účtu 097 - Opravná položka k nabytému majetku. Neodepsaná část opravné položky se jednorázově odepíše do nákladů či výnosů v případě prodeje či vkladu celého souboru majetku, či poslední části majetku, ke kterému se opravná položka váže. Pro tento účel se opravná položka vztahuje k nehmotnému a hmotnému investičnímu majetku. Při postupném vyřazování částí souboru majetku (např. prodejem, vkladem, likvidací) se opravná položka nemění a v jejím odpisování se pokračuje předepsaným způsobem.

(4) Při přeměně obchodních společností a družstev, s výjimkou změny právní formy, zanikající účetní jednotky opravnou položku odepíše, pokud se zúčastněné účetní jednotky nedohodnou jinak. V případě převzetí opravné položky se pokračuje v odpisování její neodepsané části.

Čl. XI

Účtování při pronájmu

(1) Přiúčtování pronajatého majetku odpisovaného nájemcem podle [§28](#) odst. 2 zákona o daních z příjmů ve znění platném do konce roku 2000 se postupuje takto:

- a) majetek přenechaný k užívání pronajímatel převede z účtu účtových skupin 01, 02, 03, 07 a 08 na vrub účtu 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek. Pokud je k majetku účtována opravná položka, zruší se. Dále se majetek ze strany DaI účtu 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek, vyúčtuje na vrbu účtu 378 - Jiné pohledávky,
- b) majetek přenechaný k užívání nájemce vyúčtuje na vrub účtu účtových skupin 01, 02 a 03 a ve prospěch účtu 474 - Závazky z pronájmu v ocenění majetku u pronajímatele a uvedeném ve smlouvě,
- c) majetek vrácený po zániku nájemní smlouvy nájemce vyúčtuje ve prospěch účtu účtových skupin 01, 02 a 03, na vrub účtů účtových skupin 07 a 08 a na vrub účtu 474 - Závazky z pronájmu,
- d) majetek vrácený po zániku nájemní smlouvy pronajímatel vyúčtuje na vrub účtů účtových skupin 01, 02 a 03 a ve prospěch účtů účtových skupin 07 a 08, se souvztažným zápisem ve prospěch účtu 378 - Jiné pohledávky. Pokud by měl být vrácený majetek znovu pronajat, vyúčtuje se na vrub účtu 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek a ve prospěch účtu 378 - Jiné pohledávky.

(2) Při účtování nájemného v případě pronajatého majetku podle odstavce 1 se postupuje tak, že celková částka za pronájem sjednaná ve smlouvě se rozdělí na dvě složky:

- a) na složku odpovídající výši odpisů, popřípadě částce na budoucí odkoupení majetku, o které účtuje nájemce na vrub účtu 474 - Závazky z pronájmu, a pronajímatel ve prospěch účtu 378 - Jiné pohledávky,
- b) na složku nájemného, o které účtuje nájemce na vrub účtu 518 - Ostatní služby, a pronajímatel ve prospěch účtu 665 - Výnosy z finančních investic.

(3) Vypořádání případných závazků a pohledávek podle odstavce 2 po zániku nájemní smlouvy, tj. v případě zůstatku účtů 474 - Závazky z pronájmu a 378 - Jiné pohledávky, se provede v souladu s ujednáním ve smlouvě.

(4) Při účtování technického zhodnocení odpisovaného nájemcem podle [§28](#) zákona o daních z příjmů se při zániku nájemní smlouvy postupuje takto:

- a) nájemce vyúčtuje zůstatkovou cenu technického zhodnocení na vrub účtu 551 - Odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku, popř. podle nájemní smlouvy jako úhradu závazku z pronájmu
- b) pronajímatel vyúčtuje technické zhodnocení na vrub účtu účtové skupiny 02 - Hmotný dlouhodobý majetek a ve prospěch účtu 648 - Jiné provozní výnosy, popř. podle nájemní smlouvy jako úhradu pohledávky z pronájmu

(5) Podle odstavců (1) až (3) se postupuje pouze u smluv sjednaných před 1. lednem 2001 do sjednaného termínu ukončení smlouvy, nejpozději však do 31. prosince 2005. Obdobně podle odstavců 1) až 3) se účtuje v případě smlouvy o nájmu podniku nebo jeho části podle [§488b](#) a násl. obchodního zákoníku, pokud se pronajímatel s nájemcem ve smlouvě dohodli, že o najatém podniku nebo jeho části bude účtovat nájemce.

Čl. XII

Analytická evidence investičního majetku

(1) Analytickou evidenci vede

- a) účetní jednotka podle jednotlivých složek investičního majetku. V případě souboru movitých věcí a majetkové složky, v jejímž ocenění je příslušenství, se rovněž uvádějí jednotlivé části souboru a jednotlivé kusy příslušenství věcně a v hodnotovém vyjádření. Pokud se k souboru přiřadí další věc a k majetkové složce příslušenství přiřadí nebo se naopak vyřadí, uvádí se datum přiřazení nebo vyřazení této věci nebo příslušenství,
- b) účetní jednotka podle účelu stanoveného právními předpisy nebo vyplývajícího z požadavků vlastního řízení,
- c) nájemce odděleně za majetek uvedený v [článku I](#) odst. 9 písm. b) a c).

(2) Analytická evidence podle jednotlivých složek nehmotného a hmotného investičního majetku slouží k jeho identifikaci, zejména obsahuje název nebo popis majetku, popř. číselné označení, datum a způsob jeho pořízení a uvedení do užívání, datum zaúčtování na účet účtové skupiny 01, 02 a 03, ocenění, údaje o zvoleném postupu účetního a daňového odpisování, roční sazby účetních a daňových odpisů, částky účetních a daňových odpisů za zdaňovací období, datum a způsob vyřazení. Plátcí DPH, kteří ve smyslu příslušných předpisů neuplatnili nárok na odpočet DPH a mají uvedený majetek oceněný včetně DPH, sledují částku DPH v analytické evidenci. U majetku, k němuž účetní jednotka nemá vlastnické právo, nebo u něhož vzniklo zástavní právo nebo věcné břemeno anebo na jehož pořízení byla poskytnuta dotace, se uvede vlastník majetku, zástavní věřitel, účastník věcného břemene, výše dotace a další skutečnosti prokazující úplnost účetního případu.

(3) Analytická evidence finančního investičního majetku se vede podle jeho jednotlivých složek; u záloh a půjček podle jednotlivých dlužníků. Obsahuje údaje potřebné k identifikaci finančního investičního majetku, popř. údaje stanovené zvláštními předpisy.

- ¹⁾ [§26](#) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- ²⁾ [§33](#) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- ³⁾ [§121](#) odst. 1 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů [§42](#) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
- ⁵⁾ Vyhláška FSÚ č. 95/1976 Sb., o jednotném třídění základních prostředků ve znění pozdějších předpisů, Jednotná klasifikace výrobků v zemědělství a lesnictví, FSÚ 1976 ve znění změn a doplňků.
- ⁶⁾ *vyhláška č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.*
- ⁷⁾ Např. zákon [č. 44//1988 Sb.](#), o ochraně a využití nerostného bohatství /horní zákon/, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸⁾ [§2](#) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁾ [§1](#) zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- ¹⁰⁾ Vyhláška [č. 193/1995 Sb.](#), kterou se stanoví způsob a výše náhrad za omezení vlastnických práv na lesních pozemcích a lesních porostech u venkovních vedení elektřiny a plynovodů.
- ¹¹⁾ *[§9](#) zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci.*

Legenda: *Zrušený právní předpis*

[Účtová třída 1](#)